

ÉPÍTŐIPAR ÉPÍTŐ MŰVÉSZET

A budapesti építőipari szakmák ipartestületei, a Hadviselt Mérnökök, Építészek és Műszaki Tisztek Nemzeti Szövetsége, Budapesti Ácsmesterek Ipartestülete, az Építőmesteri Képzettség megvizsgálására szervezett bizottságának hivatalos lapja.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Egész évre 12 pengő=15000 K, félévre
6 pengő=7500 K. Egyes szám ára 10000 K
Postacsekkszám: 49197.
Hirdetési díj: milliméterenkint 2000 K

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. FÁBIÁN GÁSPÁR

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

BUDAPEST, I., Ménesi-ut 7/c

TELEFON: JÓZSEF 132—95.

Budapest világítása és egyebek.

A háborút megelőző időben Budapest utcáinak világítása fényesnek volt mondható. Hogy mily szegényes ma, azt naponta láthatjuk; s ki csak ezt ismeri, a régít alig tudja elképzelni.

Bár viszonyaink lassu javulásával párhuzamosan e terén is észlelhető némi haladás, s bár egyes utvonalaink, ha nem is a régi mérvben, de mégis elfogadható módon vannak már megvilágítva, még mindig rengeteg sok a pótolni való. Egyedül a Corso az, melynek világítása a régít tulszárnyalja, s valóban világvárosi. Voltaképen így kellene megvilágítani a Duna mindkét partját a Margit-hidtól a Ferencz József-hidig, vagy még azon túl a Boráros-térig. Ez felelne meg Budapest magyarságának, s páratlanul szép fekvésének. Hogy ez mily elbűvölő esti kép volna, a Corso szájjelítője után elképzelhetjük.

Sokat irunk és beszélünk az idegenforgalom emeléséről, de e tekintetben — legalább mostanáig — vajmi keveset tettünk. Erre pedig áldozni kell, mert tapasztalat szerint az e célra fordított befektetés busásan kifizeti magát.

Egészen bizonyos, hogy a Dunának fentebb vázolt megvilágítása rövidesen világhírűvé válnék, s az idegenek messzeföldről seregestől jönnének ezen bűbájos látványosság megszemlélésére, amelyhez fogható a föld kerekiségén nem található.

Meleg nyári estéken mily gyönyörű sétacsolkázást lehetne ily világítás mellett rendszeresíteni.

Addig míg mindez megvalósul, nyomasztó viszonyaink mellett alighanem nagyon sok víz fog még lefolyni a Dunán; — azonban felette kívánatos, s azt hiszem már most is lehetséges volna hidjaink elégtelen világításának a Corsoéval összhangba való hozatala.

Erre egyrészt szükség is volna, másrészt pedig nagyszerű hidjaink este jobban érvényesülnének s aránylag kis költséggel rendkívüli módon fokoznák a dunai esti panoráma kábitó szépségét.

E célra még egy más — eddig ki nem aknázott — hatásos eszköz is állana rendelkezésünkre. Itt van a gyönyörű Halászbástya, melynek építményei este természetsszerűleg nem látszanak, azonban érvényesíthetők volnának az arkádoknak elég intenzíven, azonban annyiban diszkrét módon való megvilágítása által, hogy a Duna felől, vagy az átellenes parttól nézve a világító testek nem, s csakis a világos nyílások látszanának.

A mondottakkal ellentétben viszont vannak utcai lámpáink, melyek nemcsak hogy fölöslegesek, de hatásuk éppen ellenkezője a szándékoltak. Ezek, a szobrok és szökőkutak körül, azok közelében álló lámpák. Ezek azért fölöslegesek, mert hiszen szobrokat esti utcai világításnál élvezni anélkül sem lehet, miután a minden oldalról az ember szemébe ütődő lámpák fénye a helyes hatást tönkre teszik. Ez azon esetre áll, ha a lámpaoszlopok tényleg lámpákat hordanak, s azok égnek is, — bár az oszlopok magukban véve is zavarnak. Csakhogy az oszlopok nem minden esetben hordanak lámpákat, hanem többnyire reklámtáblákat, mint például röviddel ez előtt a Calvin-téri szökőkút körül, s más helyeken levők is, melyeknek il y módon való alkalmazása általában véve helyes, de így, úgy nappal, mint éjjel hátrányosan befolyásolják a szobrok szép hatását.

Sokkal helyesebb volna az imént említett lámpák fényével az Országház előtti Dunapartot jobban megvilágítani, mert a jelenleg ott levő néhány lámpa éppen csak arra elég, hogy az ott levő bántó sötétség annál jobban szembe tűnjék. Sőt jutna belőlük még a gellérthegyvi vizesés megvilágítására is.

Ha már szökőkutaknál és mondjuk vizesé-

seknél tartunk, legyen szabad ezekre nézve is egy megjegyzést tennem. A régi jó időkben, midőn' azok még funkcionáltak, nagyon helytelenül naponta reggeltől estig voltak megnyitva, takarékosági okoknál fogva természetesen csak részben, s így egész napon át cérnaszál vastagságban „ontották” a vizet, a nagy vízfogyasztás dacára magától értetődőleg minden hatás nélkül. Miért nem nyitják meg csak délután 1—2 órára, a legnagyobb forgalom idején, de azután teljesen, miként ez Párisban szokásban van? Nem volna-e célszerű ezt nálunk is utánozni? És pedig tekintettel mai szomoru viszonyainkra — egyelőre talán minden vasárnapon, esetleg minden hó első vasárnapján. Ezt talán még megbírnók. Egyébként ez több helyen is így van. Például a wieni Schwarzenberg-téren levő szökőkutat, potsdami, versaillesi stb. vízműveket is csak időszakonként működtetik, de aztán teljes erővel.

Egy idő óta a Calvin-téri szökőkutat vasárnaponként kis részben megnyitják, csak hogy nincs köszönet benne. Ugyanis a kut középtörzsén a 3 ülő nőalak között levő álarcokból folydogál egy kis víz, reggeltől estig, amely teljesen kárba vész, mert nem látni, s közelről nézve is csak éles megfigyelő veszi észre. Pedig egy nap alatt így is temérdek víz elfolyik. Mennyivel szebb és hatásosabb volna, ha csak ugyanezen vízmennyiség a női alakok feletti medencének peremén levő Delfin-fejekből jöve ki, szép ivóalakban omolna az alsó medencébe. Mert hiába minden, egy szökőkutnál mégis csak a víz a fődolog. Így azután az sem történhetnék meg, ami azelőtt napirenden volt, hogy a szél a felső medencéből minden rendszer nélkül aláhulló vizet egy oldalra hajtotta, míg a másik teljesen víz nélkül maradt.

Sétánk közben eljutottunk a Hungária-forráshoz is, melyhez a főváros diszes és kényelmes ivócsarnokot építtetett, s amelyre valóban nagy szükség volt. A gyógyulást kereső közönség azonban, — amelyet pedig ez nagyon érdekel — hasztalan keres, — ami pedig minden valamire való gyógyforrásnál feltalálható — valami vegyelemzésfélélt, s a bajok megnevezését, melyek ellen a víz használata javalva van, — s e tekintetben teljesen tájékozatlan. Ha azután egyik-másik ez irányban kérdezősködik, ilyen feleleteket lehet hallani: Mindenkinek arra használ, amire hiszi; vagy: aki sovány meghízik, aki pedig kövér, megsoványodik tőle; vagy: tyukszem ellen kitűnő, stb. Ezen állapot alkalmas arra, hogy az egész ügyet komolyságától megfossa. Igazán nem sokból állana ezen hiányt pótolni.

Szóval nem vagyunk élelmesek, s nem kamatoztatjuk kellően természetadta s egyéb kincseinket.

Budapestnek például oly sok hatásos, oly fényes fürdője van, amilyenekkel egy metropolis sem rendelkezik, s ezeket külföldön alig ismerik. Az összes külföldi illusztrált lapokban izléses képekkel, s rövid leírásokkal ellátott hirdetések, esetleg ismertető cikkeket kellene elhelyezni, — főképpen pedig nem volna szabad az idegeneket megzsarolni, hanem az egész vonalon a legnagyobb szoliditásnak kell érvényesülni. Ellenkező esetben rossz hírünkkel telekürtölik az egész világot, s akkor azután minden reklám hiábavaló.

Ha nem tudjuk Budapest idegenforgalmát megeremteni, s meg is tartani, magunkra vessünk.